

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Tomáše Blažka a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Ing. M. N.**, zastoupený JUDr. Ladislavem Dusilem, advokátem se sídlem nám. Přemysla Otakara II. 123/36, České Budějovice, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Českých Budějovicích**, se sídlem Lidická 124/11, České Budějovice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 6. 6. 2023, č. j. 61 A 17/2022-45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává**.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 6. 2022, čj. ZKI CB-O-9/223/2022-10. Žalovaný uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání stěžovatele a D. F. a potvrdil rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj (dále jen „katastrální úřad“) ze dne 11. 3. 2022, čj. OR-722/2021-301-54. Katastrální úřad tímto rozhodnutím částečně vyhověl nesouhlasu D. F. s neprovedením opravy v údajích katastru nemovitostí.

[2] Katastrální úřad obdržel dne 22. 7. 2021 návrh D. F. na opravu chyby v katastru nemovitostí podle § 36 odst. 1 písm. a) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí

(katastrální zákon) – dále jen „katastrální zákon“. Podle návrhu byla část pozemku před domem D. F. č. p. X, který se nachází na stavební parcele číslo XA v k. ú. N. u L., chybně evidována ve stěžovatelské st. parc. č. XB. Katastrální úřad následně zjistil, že D. F. podala obdobnou žádost již v roce 2011, katastrální úřad tehdy prověřil správnost evidované hranice v katastrální mapě a dne 16. 1. 2012 vydal oznámení o provedení opravy.

[3] Ve vztahu k žádosti ze dne 22. 7. 2021 katastrální úřad po opětovném prošetření dostupných podkladů vydal dne 11. 8. 2021 oznámení o neprovedení opravy. Jelikož D. F. vyslovila s tímto postupem nesouhlas, katastrální úřad zahájil správní řízení ve věci opravy chyby v katastrálním operátu. Rozhodnutím ze dne 13. 10. 2021 katastrální úřad nevyhověl nesouhlasu D. F. Toto rozhodnutí však žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 12. 2021 zrušil a věc vrátil katastrálnímu úřadu k dalšímu řízení. Žalovaný dospěl k závěru, že v řízení byla porušena zásada materiální pravdy a že na základě podkladů založených ve spisu nelze tvrzení D. F. potvrdit, ani vyvrátit. Katastrální úřad po doplnění podkladů rozhodnutím ze dne 11. 3. 2022 částečně vyhověl nesouhlasu D. F. s neprovedením opravy. Katastrální úřad nově v souboru geodetických informací podle neměřického záznamu č. X oddělil od st. parc. č. XB pozemek parc. č. XC, u něhož vyznačil duplicitní vlastnictví D. F. a stěžovatele.

[4] V **žalobě** stěžovatel namítal, že v dané věci došlo rozhodnutím žalovaného k přiznání téhož práva ve smyslu § 48 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). V této souvislosti stěžovatel odkázal na oznámení katastrálního úřadu o provedení opravy z 16. 1. 2012. Žalovaný se podle stěžovatele nesprávně vypořádal s jeho námitkou, dle které se jedná o věc již rozhodnutou v roce 2012, o které není možno (bez povolení obnovy řízení) vést nové řízení nové a vydat nové rozhodnutí. Žalovaný se dostatečně nevypořádal ani s námitkou nedostatku podkladů pro zápis duplicitního vlastnictví. Podle stěžovatele k rozdělení původní usedlosti došlo již v roce 1901, od té doby nevzbuzoval průběh vlastnické hranice mezi pozemky st. parc. č. XB a st. parc. č. XA žádné pochybnosti, a to až do r. 2011, kdy k návrhu D. F. došlo k jejímu přeměření.

[5] **Krajský soud** neshledal, že by vydání rozhodnutí katastrálního úřadu ze dne 11. 3. 2022 bránila překážka věci pravomocně rozhodnuté ve správním řízení. V roce 2012 katastrální úřad nevydal žádné rozhodnutí v dané věci. Katastrální úřad by vydal nové rozhodnutí teprve tehdy, pokud by mu vlastník nebo jiný oprávněný sdělil, že s provedenou opravou nebo s tím, že se nejedná o chybu, nesouhlasí. K tomu ale dle krajského soudu v posuzované věci nedošlo. Krajský soud dále v této souvislosti odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž oprava chyby v katastrálním operátu nezakládá překážku věci rozhodnuté, neboť i při opravě chyby v katastrálním operátu může dojít ke zřejmému omylu. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce, dle níž po ujednání ze dne 18. 5. 1901 průběh vlastnické hranice mezi dotčenými pozemky nevzbuzoval pochybnosti. Podle krajského soudu tato argumentace nic nemění na tom, že pozdějším zásahem v roce 1943 došlo k chybnému zanesení evidovaných údajů, jak uvedl žalovaný. Stěžovatel tuto skutečnost v žalobě nerozporoval, krajský soud proto neviděl důvod, aby se danou otázkou blíže zabýval.

[6] V **kasační stížnosti** stěžovatel uplatňuje důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Nejprve nesouhlasí se závěrem krajského soudu ohledně námitky věci rozhodnuté. Podle stěžovatele katastrální úřad

pokračování

provedl opravu chyby v katastrálním operátu již v roce 2012, a tak je v rozporu se zásadou právní jistoty a důvěry ve správnost postupu státních orgánů, jestliže po 10 letech dospěl k odlišnému závěru. Stěžovatel dále namítá, že nebylo možné provést opravu údajné chyby zápisem duplicitního vlastnictví. Jestliže skutečnosti tvrzené D. F. nebylo možné na základě podkladů založených ve spise potvrdit ani vyvrátit, pak byl závěr o chybném zápisu v rozporu se zásadou materiální pravdy, na kterou poukazoval sám žalovaný ve svém rozhodnutí ze dne 27. 12. 2021. Za těchto okolností nebyl důvod ke změně zápisu v katastru nemovitostí.

[7] Žalovaný ve **vyjádření ke kasační stížnosti** konstatoval, že napadený rozsudek krajského soudu i rozhodnutí správních orgánů jsou řádně odůvodněny a podloženy obsahem správních spisů. Stěžovatel v kasační stížnosti účelově vytrhl jednu větu z kontextu celého rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 12. 2021. Žalovaný tímto rozhodnutím vytkl nedostatek podkladů ve spisu ohledně vývoje posuzovaných parcel a odkázal na zásadu materiální pravdy. Katastrální úřad tyto podklady do spisu doplnil, a žalovaný tak mohl rozhodnutím ze dne 2. 6. 2022 potvrdit rozhodnutí katastrálního úřadu ze dne 11. 3. 2022.

[8] **Nejvyšší správní soud** přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a jedná za něj advokát (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona *na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím právním předpisem.*

[12] V nyní posuzovaném případě se D. F. domáhala opravy chybného údaje katastru nemovitostí, která vznikla zřejmým omylem při vedení a obnově katastru.

[13] K výkladu pojmu *zřejmý omyl* užitého ve výše citovaném ustanovení katastrálního zákona již existuje bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu. Podle rozsudku ze dne 12. 5. 2016, č. j. 6 As 166/2015-27, *„katastrální úřad je oprávněn (a povinen) opravit pouze takové údaje v katastru, které jsou chybné v důsledku zřejmého omylu. Musí zde tedy existovat rozpor mezi údaji katastru a listinami založenými ve sbírce listin. Zápis v katastru je podmíněn jednak existencí listiny, jednak tím, že tato listina má určitý obsah, ze kterého vyplývá závěr o existenci či neexistenci určitých práv nebo povinností vztahujících se k nemovitosti. Při opravě chybného údaje katastru (...) nemůže katastrální úřad vybočit ze své evidenční role a při rozhodování o opravě chybného údaje fakticky nalézat právo, tedy též posuzovat, za jakých podmínek práva vznikají, zanikají, mění se jejich obsah, přecházejí na jiné osoby. To přísluší pouze soudům v občanskoprávním řízení. Katastrální úřad může v řízení o opravě chyby katastru činit*

jen základní a jednoduché právní úvahy vycházející z obsahu jím zkoumaných listin a nemůže řešit sporné právní otázky.“ Obdobně v rozsudku ze dne 4. 5. 2018, č. j. 8 As 176/2017-39, Nejvyšší správní soud uvedl, že „o omyl zřejmý se jedná pouze v případě, že je chyba v katastru naprosto evidentní. Tento omyl musí být zřejmý ve vztahu ke všem dotčeným subjektům, tj. vlastníkům sousedících pozemků. Chyby v katastru, k jejichž zjištění se katastrální úřad neobejde bez podrobného zkoumání právní a skutkové stránky případu, nejsou způsobeny zřejmým omylem. Vedle toho pouhý nesoulad mezi hranicí v katastru evidovanou a v terénu skutečně užívanou není důvodem pro opravu údajů zapsaných v katastru (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 1. 2011, č. j. 8 As 24/2010-112, ze dne 13. 4. 2017, č. j. 10 As 307/2016-38)“.

[14] Opravou chyby postupem podle citovaného ustanovení katastrálního zákona zároveň nelze napravit případné chyby zjištěné v dnes již historických pozemkových evidencích, jako je například pozemková kniha či pozemkový katastr. Katastr nemovitostí totiž není přímým nástupcem pozemkových evidencí vedených na našem území před 1. 4. 1964 (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2012, č. j. 1 As 43/2012-55). Není však vyloučeno, že i při vedení těchto historických evidencí mohlo dojít k chybě způsobující nesprávnost současného stavu zápisu v katastru nemovitostí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 As 164/2012-48).

[15] Katastrální úřad v rozhodnutí ze dne 11. 3. 2022 a žalovaný v rozhodnutí ze dne 2. 6. 2022 dospěli po podrobném shrnutí obsahu jednotlivých listin a výsledků zeměměřických činností týkajících se st. parc. č. XB a st. parc. č. XA k závěru, že při zavedení změny z náčrtu č. -76 v roce 1943 pochybil pracovník katastrálního úřadu, který realizoval navrženou změnu v mapě a upravil výměry parcel bez příslušné listiny v pozemkové knize dokládající vůli dotčených vlastníků. Tato chyba byla dále přenesena do identifikace parcel v rámci uzavírání knihovní vložky č. X a Y při dědických řízeních. Přestože byla nabývacím titulem chyba zákresu v mapě z roku 1943, katastrální úřad nemohl (s odkazem na výše citovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu) provést opravu chyby vzniklou v dřívějších pozemkových evidencích, tj. před 1. 4. 1964. Katastrální úřad tedy evidoval nabývací titul k části pozemku st. parc. č. XB pro D. F., ale i pro stěžovatele. Z tohoto důvodu katastrální úřad vyhotovil neměřický záznam č. X, kterým dal do souladu všechny listiny ze své evidence. U nově vytvořené parcely p. č. XC následně katastrální úřad vyznačil duplicitní vlastnictví D. F. a stěžovatele.

[16] Stěžovatel k tomu nejprve namítá, že vydání rozhodnutí katastrálního úřadu ze dne 11. 3. 2022 bránila překážka věci pravomocně rozhodnuté ve správním řízení. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil této námitce.

[17] Jak správně uvedl krajský soud, dle § 8 odst. 5 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), katastrální úřad vydá rozhodnutí ve věci opravy chyby v katastrálním operátu teprve tehdy, pokud sdělí vlastník nebo jiný oprávněný katastrálnímu úřadu, že s provedenou opravou nebo s tím, že se nejedná o chybu, nesouhlasí. Obdobné pravidlo obsahuje také aktuální právní úprava obsažená v § 36 odst. 4 katastrálního zákona. Katastrální úřad tedy v roce 2012 v dané věci nevydal žádné rozhodnutí, pouze učinil oznámení o provedení opravy.

[18] Žalovaný také v této souvislosti příhodně odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2020, č. j. 6 As 9/2020-28, podle něž oprava chyby v katastrálním

pokračování

operátu nezakládá překážku věci rozhodnuté. I při opravě chyby v katastrálním operátu totiž může dojít ke zřejmému omylu ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že se jednalo o v jádru podobný případ, jako v nyní posuzované věci. Závěry vyslovené v rozsudku č. j. 6 As 9/2020-28 tedy na nynější věc nepochybně dopadají. Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že krajský soud v napadeném rozsudku při citaci zmiňovaného judikátu neuvedl správně jeho číslo jednací (namísto tohoto uvedl, zřejmě omylem, číslo jednací jiného rozsudku Nejvyššího správního soudu). Z obsahu této citace i z kontextu, v němž ji krajský soud použil, je však zřejmé, že odkazoval právě na rozsudek č. j. 6 As 9/2020-28.

[19] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že není příliš žádoucí, pokud katastrální úřad v rozmezí 10 let posoudí totožnou situaci odlišně. Postup katastrálního úřadu však nebyl v rozporu se zákonem.

[20] Stěžovatel dále namítá, že nebylo možné provést opravu chybného údaje katastru nemovitostí zápisem duplicitního vlastnictví.

[21] K této námitce je předně třeba uvést, že stěžovatel v souvislosti s ní cituje z rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 12. 2021. Žalovaný v uvedeném rozhodnutí vytkl katastrálnímu úřadu, že skutečnosti tvrzené navrhovatelkou D. F. nebylo možné na základě podkladů založených ve spise potvrdit ani vyvrátit. Katastrální úřad ale následně doplnil podklady a dne 11. 3. 2022 vydal rozhodnutí, které potvrdil žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 6. 2022. Teprve toto rozhodnutí žalovaného je předmětem soudního přezkumu v nynější věci.

[22] Stěžovatel kromě zmíněného (zavádějícího) odkazu na rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 12. 2021 již nijak dále nerozvedl svou kasační námitku, že nebylo možné provést opravu chybného údaje katastru nemovitostí zápisem duplicitního vlastnictví. Řízení o kasační stížnosti je ale ovládáno dispoziční zásadou. Není úkolem Nejvyššího správního soudu domýšlet za stěžovatele jeho námitky, tím by přestal být nestranným arbitrem sporu. Nejvyšší správní soud proto jen ve stručnosti konstatuje, že žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí podrobně odůvodnil, z jakého důvodu bylo třeba přistoupit k zápisu duplicitního vlastnictví D. F. a stěžovatele u nově vytvořené parcely p. č. XC. Odůvodnění žalovaného se Nejvyššímu správní soudu jeví jako přesvědčivé a souladné se závěry, k nimž dospěla výše citovaná judikatura týkající se problematiky opravy chybného údaje katastru nemovitostí, která vznikla zřejmým omylem při vedení a obnově katastru. Vzhledem k tomu, že stěžovatel tyto závěry konkrétně nerozporuje, nepřísluší Nejvyššímu správnímu soudu, aby se danou otázkou blíže zabýval.

[23] Nejvyšší správní soud v obecné rovině doplňuje, že v situaci, kdy katastrální úřad eviduje nabývací tituly k určitému pozemku či jeho části svědčící dvěma různými vlastníky, přičemž se jedná o důsledek chyby, k níž došlo při vedení katastru před 1. 4. 1964, nezbyvá katastrálnímu úřadu, než vyznačit duplicitní vlastnictví těchto osob k příslušnému pozemku či jeho části. Postupem podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona nelze dosáhnout opravy chyby zjištěné v dnes již historických pozemkových evidencích, neboť katastr nemovitostí není jejich přímým nástupcem (viz výše zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 43/2012-55). Nápravy takto vzniklého stavu se lze domáhat pouze určovací žalobou, o které rozhodují soudy v občanskoprávním řízení.

[24] Nejvyšší správní soud neshledal s ohledem na výše uvedené kasační stížnost důvodnou, proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[25] O nákladech řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žalovanému, jemuž by dle pravidla úspěchu ve věci náhrada nákladů řízení náležela, žádné náklady nad rámec správní činnosti nevznikly, proto mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. července 2024

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu